

VERITYIRAN.COM

LEADING INDEPENDENT ANALYSIS OF IRAN'S ECONOMY

@VerityIran

ContactUs@VerityIran.com

مروری ۲۰۱۴

در این شماره

- سال جدید. چالشهای جدید

- گزارش صندوق بین المللی پول در مورد ایران منتشر شد

- برنامه دولت ایران پایان دادن به معافیت مالیاتی بنیادها می باشد

- برنامه خصوصی سازی با تعلیق مواجه شد

- تورم کاهش یافت

- سرمایه‌هایی که بر اساس برنامه عملیاتی مشترک آزاد شدند هنوز در دسترس نیستند

- صادرات نفت در ماه فوریه افزایش یافت

- بورس انرژی ایران در ماه آوریل معاملات نفت خام را آغاز خواهد نمود

- ایران سعی دارد تا برای جذب سرمایه گذاری‌های خارجی با عراق رقابت کند

- ایران و عمان بر سر قرارداد صادرات گاز طبیعی به توافق رسیدند

- کارگزاران در مقابل وزارت کار تظاهرات کردند

- بودجه ملی بهداشت ۶۰ میلیارد ریال کسری دارد

- آمار

اطلاعات ویژه

برنامه دولت ایران پایان دادن به معافیت مالیاتی بنیادها می باشد

@VerityIran

ContactUs@VerityIran.com

سرمایه‌هایی که بر اساس برنامه عملیاتی مشترک آزاد شدند هنوز در دسترس نیستند

ایران سعی دارد تا برای جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی با عراق رقابت کند

مروری بر وقایع ماه مارس

سال جدید. چالش‌های جدید

برای ایران سال ۱۳۹۳ (۲۱ مارس ۲۰۱۴ - ۲۰ مارس ۲۰۱۵) سالی تاریخی خواهد بود. برای رئیس‌جمهور روحانی چالش‌های کلیدی در شش ماه اول سال به وقوع خواهند پیوست. برنامه عملیاتی مشترک که اجرای آن در ژانویه ۲۰۱۴ آغاز شد در ماه ژوئن پایان خواهد یافت. بنا بر این وقت زیادی برای دست یافتن به قراردادی جامع باقی نمانده. بودجه جدید ارائه شده و برنامه هدفمند نمودن یارانه‌ها به اجرا درآمده و این به معنی بالا رفتن هزینه مصرف آب و برق و گاز می‌باشد. چنین وضعیتی باعث خوشنودی مصرف‌کنندگان و شرکت‌هایی که ارائه خدمات را بر عهده دارند نخواهد شد. در این میان مخالفت‌های تندروها با روحانی و توافق هسته‌ای نیز در حال افزایش یافتن است.

تا به حال گزارش‌ها حاکی از آن بوده‌اند که گفتگوهای میان وزیر امور خارجه محمد جواد ظریف و نمایندگان گروه اروپای ۳+۳ مثبت بوده‌اند. اما آنها هنوز بر مسائل مورد اختلاف تمرکز نکرده‌اند. همانطور که ظریف در مصاحبه با خبرگزاری ایرنا در روز ۱۹ مارس گفت مذاکرات در مورد مسائل اساسی توافق هسته‌ای در اواخر ماه آوریل آغاز خواهد شد. هنوز اصلاً مشخص نیست که طرفین بتوانند به توافقی دست یابند که هم بتواند رضایت غرب را جلب کند و هم روحانی بتواند آن را به ایران ارائه دهد. اما چنین مسئله‌ای برای بهبودی دادن به وضعیت اقتصادی ایران در دراز مدت حیاتی است.

در حال حاضر و با وجودی که تا به حال برخی از تحریم‌ها بر علیه ایران کاهش یافته‌اند و تلاش‌هایی نیز برای جذب سرمایه‌گذاری‌های بین‌المللی صورت گرفته وضعیت اقتصادی ایران در کوتاه مدت نامشخص است. جنبه مثبت مسئله این است که نرخ مبادله ارز در بازار آزاد تثبیت شده و دولت دارد ثمره تلاش‌های خود برای کاهش دادن نرخ تورم را می‌بیند. صادرات نفت - حداقل تا به حال - افزایش یافته. شفافیت بیشتر در کارها و سیاست‌گذاری مدبرانه‌تر در امور اقتصادی تا حدی اعتماد سرمایه‌گذاران را افزایش داده‌اند. تیم اقتصادی روحانی و صندوق بین‌المللی پول (البته تا حدی محتاطانه‌تر) اظهار داشته‌اند که امسال ممکن است دوباره شاهد رشد محدود اقتصادی باشیم. اما مسئله مهم این است که هنوز وضعیت اقتصادی به طور محسوسی بهتر نشده. هنوز اکثر تحریم‌های بین‌المللی لغو نشده‌اند و مشکلات مهم جامعه و اقتصاد که در سال‌های اخیر انباشته شده بودند بر طرف نشده‌اند و در نتیجه ممکن است کاهش حجم اقتصاد ایران کماکان ادامه یابد. ماه‌ها نه، بلکه سال‌ها، طول خواهد کشید تا میراث دوران احمدی‌نژاد که سوء مدیریت اقتصادی و انزوای ناشی از تلاش برای دست یافتن به سوخت هسته‌ای بود از میان برود.

خبر مربوط به مسائل کلان اقتصادی

گزارش صندوق بین‌المللی پول در مورد ایران منتشر شد

صندوق بین‌المللی پول (IMF) گزارش خود در مورد وضعیت اقتصادی ایران را تکمیل نموده. این گزارش بر اساس مشاهدات آنها در بازدید دو هفته‌ای آنها از تهران در ژانویه - فوریه ۲۰۱۴ تدوین شده. این گزارش بعد از گفتگوهای شورای صندوق بین‌المللی پول در ۲۸ مارس ۲۰۱۴ منتشر خواهد شد.

همانطور که انتظار می‌رفت این گزارش بر وضعیت داخلی اقتصاد تمرکز نموده و بیشتر سعی داشته تا از پرداختن به مسائل مجادله برانگیز سیاسی مانند نظام سیاسی و اثر آن بر سیاست‌گذاری اقتصادی و آثار مخرب اقتصادی اولویت دادن به مسائل سیاسی که باعث افزایش یافتن حجم اقتصاد دولتی شده خودداری کند. این گزارش حاوی هیچگونه مطلبی نیست که باعث تعجب شود و در کل با دولت رئیس‌جمهور روحانی در مورد مسائلی چون دورنمای وضعیت اقتصادی و اولویت‌های سیاست‌گذاری اقتصادی متفق القول است.

این گزارش اذعان داشته که تحریم‌ها باعث کاهش حجم اقتصاد شده‌اند اما هیچگونه ارقامی را ارائه نداده. در مورد دورنمای وضعیت اقتصادی این گزارش سناریوهایی را در مورد وضعیت میان مدت (۵ سال) آثار ناشی از کاهش و یا ادامه یافتن تحریم‌ها ارائه نموده. در سناریوی مربوط به کاهش تحریم‌ها صندوق بین‌المللی پول محاسبه نموده که رشد واقعی تولید ناخالص ملی ۲،۷ - ۵،۷ درصد در سال برای مدت ۵ سال باشد (این بیشتر ناشی از فرضیه افزایش تولید نفت تا ۴،۳ میلیون بشکه در روز می‌باشد). در سناریوی مربوط به ادامه یافتن تحریم‌ها صندوق بین‌المللی پول محاسبه نموده که رشد واقعی تولید ناخالص ملی ۳،۲ درصد برای مدت ۵ سال باشد. بدبختانه مشخص نیست که صندوق بین‌المللی پول این محاسبات را بر چه اساسی انجام داده و به این ارقام دست یافته. بنا بر این سنجیدن اعتبار این محاسبات مشکل است. هیچگونه تلاشی برای محاسبه اثر شدت گرفتن تحریم‌ها صورت نگرفته و این شاید به دلیل ملاحظات سیاسی باشد چرا که در این صورت یک سازمانی که زیر مجموعه سازمان ملل متحد محسوب می‌شود

@VerityIran

ContactUs@VerityIran.com

باید سناریویی را ارائه می‌داد که می‌گفت فقط یک توافق جامع بر سر مسئله هسته‌ای به طور اجتناب ناپذیری باعث بهبود وضعیت اقتصادی خواهد شد.

صندوق بین المللی پول محاسبه نموده که در صورتی که شرایط فعلی ادامه یابند و تحریم‌ها لغو نشوند و اصلاحاتی نیز در بازار کار صورت نگیرند نرخ بیکاری که اکنون ۱۲٫۲ درصد می‌باشد (که تقریباً ۲ درصد بیشتر از آخرین محاسبه دولت ایران می‌باشد) افزایش خواهد یافت و در سال ۲۰۱۸ به حدود ۲۰ درصد خواهد رسید. بنابراین نرخ بیکاری که نرخ آن را دولت ایران ۱۰ درصد محاسبه نموده باید به این محاسبات اضافه شود.

با وجودی که صندوق بین المللی پول خیلی سعی داشته تا با مسائل مختلف به طرز دیپلماتیک برخورد کند کاملاً مشخص است که این گزارش مسائلی را مطرح نموده که ممکن است در ایران مجادله برانگیز باشند. برای مثال انتقاداتی که خیلی هم لاپوشانی نشده‌اند در مورد سیاست‌های رئیس جمهور سابق احمدی نژاد مطرح شده‌اند و اصلاحات اقتصادی مورد حمایت قرار گرفته‌اند. پیشنهاد آزادسازی بازار کار در سطح کلان برای افزایش دادن نرخ اشتغال زایی ممکن است باعث نگرانی کارگرانی شود که برای موسسات دولتی کار می‌کنند. پیشنهاد ادغام موسسات دولتی در بودجه دولتی ممکن است به عنوان تهدیدی برای بودجه‌های آن دسته از موسسات دولتی تلقی شود که متحمل ضرر و زیان شده‌اند.

اما به طور کلی سرمایه گذاران از انتشار این گزارش استقبال خواهند نمود. این گزارش باعث خواهد شد تا برای اولین بار از سال ۲۰۱۱ مرجعی وجود داشته باشد که سرمایه گذاران بتوانند بر اساس آن وقایع ایران را تحلیل کنند و جهت گیری سیاست گذاری روحانی را بسنجند.

برنامه دولت ایران پایان دادن به معافیت مالیاتی بنیادها می‌باشد

منابع ما فاش کرده‌اند که دولت ایران برنامه دارد تا معافیت مالی بنیادهای ایرانی را که از زمان قبل از انقلاب آغاز شده پایان دهد. در حال حاضر بیش از ۱۰۰ بنیاد و موسسات خیریه در ایران وجود دارند. بنیادها مستقیماً به مقام معظم رهبری جوابگو هستند و در تمامی بخش‌های اقتصاد ایران از هتلداری گرفته تا مدیریت شرکت‌های کشتیرانی فعالیت می‌کنند. یکی از مهمترین بنیادها بنیاد مستضعفان و جانبازان می‌باشد که بر طبق گزارش‌های مختلف بخش‌های بسیاری از صنایع نساجی، آشامیدنی‌های غیر الکلی، شیشه، کاشی سازی، شیمیایی، لاستیک‌سازی و تولید مواد غذایی را مدیریت می‌کند. منتقدین بنیادها اظهار داشته‌اند که آنها به کسی جوابگو نیستند و در خارج از کنترل دولت فعالیت می‌کنند. بنیادها بر اساس قوانین حسابداری فعالیت نمی‌کنند و بنا بر این شامل حسابرسی‌های مالی نیز نمی‌شوند.

محاسبات مختلفی در مورد سهم این موسسات در کنترل اقتصاد ایران وجود دارند. محاسبات انجام شده در زمان قبل از دولت رئیس جمهور (سابق) احمدی‌نژاد حاکی از آن بود که تقریباً ۲۰ درصد اقتصاد ایران تحت کنترل بنیادها بود. اما منابع ما محاسبه نموده‌اند که تقریباً ۳۰ درصد از اقتصاد تحت کنترل بنیادها می‌باشد.

برنامه‌های دولت برای انجام اصلاحات در بنیادها احتمالاً با مقاومت سختی به ویژه از جانب خود بنیادها مواجه خواهد شد. به نظر می‌رسد که بنیادها در مجلس طرفداران زیادی دارند. بنا بر این منابع ما انتظار دارند که دولت روحانی تا بعد از انتخابات بعدی مجلس صبر خواهد کرد تا اصلاحات خود در این زمینه را انجام دهد.

تعلیق برنامه‌های خصوصی‌سازی

در ۱۱ مارس ۲۰۱۴ وزیر نفت بیژن نامدار زنگنه حکمی را صادر نمود که بر طبق آن ۱۰ شرکت نفت و گاز از فهرست شرکت‌هایی که به آنها اجازه خصوصی‌سازی داده شده حذف شدند. این به معنی متوقف شدن پیشرفت برنامه خصوصی‌سازی است که دولت روحانی از دولت قبلی تحویل گرفت. سرمایه گذاران متوجه خواهند شد که این به معنی مخالفت با خصوصی‌سازی در دولت نیست بلکه حاکی از آن است که دولت قصد دارد برنامه خصوصی‌سازی را محتاطانه‌تر مدیریت کند. در عمل انتظار می‌رود که بعد از آن که دولت روحانی قانع شد که پروسه‌های لازم برای آن که سرمایه‌ها واقعاً به بخش خصوصی منتقل شوند و نه به دستگاه‌های مخفی حاکمیت برنامه خصوصی‌سازی را از سر خواهد گرفت.

تورم کاهش یافت

ارقام رسمی دولت ایران نشان می‌دهند که نرخ تورم به ۲۵ درصد کاهش یافته و این به معنی کاهش ۲۰ درصدی نرخ تورم از اواسط سال ۲۰۱۳ می‌باشد. دولت روحانی از زمان به قدرت رسیدن خود بر کاهش دادن نرخ تورم تمرکز نموده. تثبیت نرخ مبادله ارز در بازار آزاد و برخورد محکم دولت با مسائل کلان اقتصادی از جمله عواملی هستند که در این مسئله دخیل بوده‌اند.

اخبار بخش بانکداری

سرمایه‌هایی که بر اساس برنامه عملیاتی مشترک آزاد شدند هنوز در دسترس نیستند

ما اطلاع یافته‌ایم که اکثر پول‌هایی که بر اساس توافقنامه ژنو در اختیار ایران قرار گرفته قابل دسترس نیست. بر طبق برنامه مشترک عملیاتی ایران باید به ۴,۲ میلیارد دلار از درآمدهای بلوکه شده خود در حساب‌های خود در بانک‌های خارجی دسترسی داشته باشد. این پول‌ها باید در بخش‌های مختلف که هرکدام تقریباً ۵۰۰ میلیون دلار می‌باشد در اختیار ایران قرار بگیرند. تا به حال ۱,۵۵ میلیارد دلار از این سرمایه‌ها آزاد شده‌اند. بخش‌های بعدی باید در ماه‌های آوریل، مه، ژوئن و ژوئیه آزاد شوند. به گفته منابع ما این پول‌ها دیگر بلوکه نیستند و به بانک‌های خصوصی که ایران انتخاب کرده بر طبق برنامه مشترک عملیاتی منتقل شده‌اند. اما این بانک‌های خصوصی بعداً محدودیت‌هایی را خود تعیین نمودند که این پول‌ها باید بر طبق آن محدودیت‌ها در دسترس قرار بگیرند و این احتمالاً به دلیل وسواس بیش از حد در اجرای تحریم‌ها می‌باشد. ما اطلاع یافته‌ایم که ایران و گروه اروپای ۳+۳ سعی دارند تا این مشکل را حل کنند و انتظار می‌رود که در آینده نزدیک راه حلی پیدا شود.

اخبار مربوط به صنایع نفت و گاز

صادرات نفت در فوریه افزایش یافت

بر طبق گزارش‌های مطبوعاتی صادرات نفت ایران در ماه فوریه افزایش یافت. در کل بارگیری نفت خام توسط مشتری‌های اصلی ایران: چین و هند و ژاپن و کره جنوبی از ۹۹۵۰۰۰ بشکه در روز در ماه ژانویه به بیش از ۱,۱ میلیون بشکه در روز در ماه فوریه افزایش یافت. واردات نفت ترکیه از ایران در ماه فوریه نیز بیش از ماه ژانویه بود و به تقریباً ۱۱۸۰۰۰ بشکه در روز در ماه فوریه رسید. آمار منتشره توسط خبرگزاری رویترز حاکی از آن بود که این چهارمین ماه متوالی است که صادرات نفت ایران بیش از ۱ میلیون بشکه در روز بوده و این سطحی است که تحریم‌های آمریکا تعیین نموده. ما انتظار داریم که در ماه‌های آینده صادرات نفت ایران کاهش یابد چرا که مشتریان نفت ایران تلاش خواهند نمود تا میانگین واردات نفت آنها از ایران در طول مدت معافیت ۶ ماهه در چارچوب محدودیت‌های تعیین شده توسط دولت ایالات متحده آمریکا باشد.

بورس انرژی ایران در ماه آوریل معاملات نفت خام را آغاز خواهد نمود

در روز ۱۹ مارس مدیر عامل بورس انرژی ایران علی حسینی اعلام نمود که این بورس آماده است تا معاملات نفت خام را در ۶ آوریل ۲۰۱۴ آغاز کند. از این تاریخ به بعد پالایشگاه‌های خصوصی می‌توانند نفت ایران را از این بورس خریداری نمایند. حسینی گفت که وزیر نفت بیژن نامدار زنگنه از این بورس حمایت می‌کند. در ابتدا این بورس بسیار کوچک خواهد بود. شرکت ملی نفت ایران موافقت نموده تا ۳۰۰۰ بشکه در روز در اختیار این بورس قرار دهد تا بتواند کار خود را شروع کند. وزارت نفت زیرساخت‌های لازم را در پالایشگاه‌های اصفهان و بندر عباس توسعه خواهد داد تا از این راه گسترش تجارت را تسهیل نماید.

ایران سعی دارد تا برای جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی با عراق رقابت کند

ما اطلاع یافته‌ایم که برخی از اعضای صنایع نفت ایران می‌خواهند که محیط بهتری را برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی در ایران برای توسعه میدادین نفتی به وجود آورند. برنامه دولت ایران رقابت با کشورهای منطقه مانند عراق برای جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی در صنایع نفت خام می‌باشد چرا که اعتقاد دارد که بهبود یافتن وضعیت امنیتی ایران را قادر خواهد نمود تا در مدت زمان کوتاهی بتواند بیش از عراق سرمایه‌گذاری خارجی جذب کند.

ایران و عمان بر سر قرارداد صادرات گاز به توافق رسیدند

در روز ۱۲ مارس و در زمان سفر رئیس جمهور روحانی به عمان وزیر نفت ایران زنگنه و همتای عمانی وی محمد بن حمد الرمحي اعلام کردند که قراردادی را برای ساخت یک خط لوله گاز در طول تنگه هرمز منعقد نموده‌اند. این خط لوله قرار است از ایرانشهر به بندر سوهر در شمال شرقی عمان برود. دو کشور توافق کردند که برای مدت ۲۵ سال ایران به عمان ۶۰ میلیارد دلار گاز طبیعی صادر کند. این خط لوله ۱۰ میلیارد متر مکعب گاز در سال تحویل خواهد داد و اکثر آن دوباره از تاسیسات گاز مایع عمان در صور صادر خواهد شد. قرار است که این خط لوله از سال ۲۰۱۵ مورد بهره برداری قرار گیرد اما متخصصین در منطقه انتظار دارند که این برنامه با تاخیراتی مواجه شود و احتمالاً تا ۲۰۱۹ - ۲۰۲۰ کار خود را آغاز نکند.

اخبار دیگر

کارگران در مقابل وزارت کار تظاهرات کردند

رسانه‌های ایران گزارش داده‌اند که در دو ماه گذشته کارگران کارخانه‌ها چندین بار در مقابل وزارت کار دست به تظاهرات زده‌اند. در روزهای ۱ و ۲ فوریه کارگران یک کارخانه نساجی در اصفهان یک تظاهرات دو روزه در مقابل وزارت کار انجام دادند تا نسبت به مخالفت سازمان تامین اجتماعی به دادن بیمه بیکاری به آنها اعتراض کنند. اخیراً در روز ۱۶ مارس کارگران شرکت فولاد در کردستان در مقابل وزارت کار دست به تظاهرات زدند چرا که کارفرمای آنها ۸ ماه حقوق آنها را نداده بود. کارگران کارخانه فولاد اخیراً در مقابل مجلس ایران و ساختمان‌های دیگر دولتی در تهران نیز دست به تظاهرات زده‌اند.

بودجه ملی بهداشت با ۶۰ میلیارد ریال کسری مواجه شده

در ۲ مارس وزیر بهداشت حسن هاشمی اعلام کرد که امسال بودجه ملی بهداشت با یک کسری ۶۰ میلیارد ریالی (حدود ۲ میلیون دلار آمریکا) مواجه شده. وی تاکید کرد که این وضعیت نتیجه عملکرد دولت رئیس جمهور (سابق) احمدی‌نژاد می‌باشد.

آمار

رشد سالانه تولید ناخالص ملی

۲۰۱۴: ۱,۳ درصد (محاسبه صندوق بین المللی پول برای سال ۲۰۱۴)

۲۰۱۳: ۱.۵- درصد (محاسبه صندوق بین المللی پول برای سال ۲۰۱۳)

شاخص اصلی بورس تهران (تدبیکس)

۲۷ مارس ۲۰۱۴: ۷۸۶۱۹,۴

تورم

نرخ رسمی: حدود ۲۵ درصد

بیکاری

نرخ رسمی: ۱۰,۳ درصد

نرخ مبادله ارز

دلار آمریکا: ریال

نرخ مرکز ارز: ۲۵۴۰۲

بازار آزاد: ۳۰۴۵۰

